

Homenatge a les dones que utilitzaven l'antic safareig

El rentador amb els pilars on aniran les jardineres.
LOURDES CASADEMONT / ACN.

Filomena, Enriqueta, Ramona i Cisca són alguns dels noms que l'escultor i arquitecte Francesc Fajula ha escrit als dissenys d'unes jardineres des del seu taller de Sant Joan de les Abadesses. L'Ajuntament li va encarregar el projecte de reurbanització de la Font d'en Roca, inaugurat fa tres anys, i ara ho complementarà amb unes peces de ceràmica dedicades a les dones que utilitzaven l'antic safareig. L'artista explica a l'ACN, autora d'aquest reportatge, que recorda molt bé aquelles dones que, malgrat el fred, la neu i el pendent del terreny, pujaven el camí carregades amb la roba molla i esclops. Han fet una llista amb els noms de pila i demanen als veïns ajuda per poder-la completar i “no deixar-se

ningú”.

“Serà un homenatge a totes elles”, explica amb satisfacció Francesc Fajula que, en la seva llarga trajectòria, ha rebut encàrrecs destacats com un conjunt escultòric per la Sagrada Família. Les jardineres de Sant Joan de les Abadesses, però, van ser idea d'ell després de fer uns motlles per casa seva. Tenia el material per fer-ne més i, com que quedava pendent completar els pilars que configuren l'antic safareig, va pensar que seria una bona idea incloure els noms de pila de totes aquelles dones que l'utilitzaven “fent molts sacrificis”. L'Ajuntament va estar d'acord amb la iniciativa.

La imatge d'aquelles dones és un dels records que l'escultor té de petit. Recorda haver-hi anat amb la seva mare i com l'activitat al rentador formava part de la vida quotidiana. Un record que les noves generacions ja no tenen i que ell ara vol reivindicar amb aquest gest. De fet, molts dels noms també s'han perdut. Angelina, Manela, Teresina -el nom de la mare de l'escultor- en són alguns exemples.

També hi ha noms de dones procedents d'Andalusia que “van portar novetats” al municipi. Com la Marisa, una dona gallega “que portava un cubell damunt del cap” i que en aquella època ningú feia o l'Encarna o Trànsito que estenien la roba als esbarzers i no als fils dels jardins o horts. “Ens sorprenia molt”, recorda. L'artista espera que molts visitants també hi vegin reflectits familiars seus. Els noms estan esculpits a mà i les jardineres estan fetes de gres cuit a alta temperatura per fer-les resistents a les gelades.

“Era tot un món lligat amb aquella època”, destaca. Un món en què hi havia aspectes a amagar, com ara els draps de la menstruació -els estenien amb altres peces de roba davant perquè no es veiessin-. En un racó del rentador, hi ha un bloc de pedra on es pot llegir “A l'àgora de l'aigua, retrets i taques pesen molt; només mans femenines amb blauet i tendresa han emblanquit el món” (escrit per Pep Garriga, un autor local). Unes paraules

que, segons Fajula, il·lustren molt bé el que passava en aquell indret, on el safareig i els judicis de valor tampoc hi faltaven. Aquest racó es completarà amb un llençol de marbre i la reproducció d'un sabó i una bossa petita amb blauet -una pols per fer els llençols més blancs-.

Les jardineres aniran col·locades damunt dels pilars que ja hi ha al rentador i a un altre espai de la Font d'en Roca.

Publicat a:

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2427690-homenatge-a-les-dones-que-utilitzaven-l-antic-safareig.htm>

|